

הנדון: היערכות לבחינות הבגרות בצל הקורונה – מועד מיוחד קיץ תש"ף (2020)

לאור התפרצות נגיף הקורונה ומתוך ההבנה כי הלמידה וההכנה לקראת בחינות הבגרות נפגעה, פעל המשרד בשני מישורים עיקריים כדי לאפשר לשכבות י"א וי"ב לקיים את בחינות הבגרות, תוך התחשבות בנסיבות הקיימות.

- 1. מיקוד למידה:** בשלב ראשון פורסם מיקוד אשר כלל את הנושאים אשר יופיעו בבחינות הבגרות. בשלב שני, פורסם מיקוד מצומצם יותר בחלק מהמקצועות ואף נערכו שינויים בחוקי המענה בכל שאלון, כך שתתאפשר לתלמיד בחירה רחבה יותר בין שאלות ופרקי הבחינה השונים. לקישור למיקוד הלמידה העדכני לחץ כאן [לחץ כאן](#) המיקודים וכללי המענה המעודכנים, חלים גם על נבחני המשנה אשר נבחנו במועד זה.
- 2. לוח הבחינות:** הותאם לתחזיות של משרד הבריאות ולהספק הלימודי הצפוי, תוך צמצום מרבי של מספר הבחינות בהן יידרש כל תלמיד להבחן. לקישור ללוח הבחינות המעודכן לחץ כאן [לחץ כאן](#)

בחוזר זה יובאו הנחיות אופרטיביות לתפעול של המועד המיוחד, תוך מענה לשאלות רבות שעלו מהשטח בימים האחרונים:

1. מתווה ההיבחנות החיצוניות:

פריסת ההיבחנות נעשתה באופן אשר יאפשר למזער ככל שניתן את כמות הנבחנים בבית ספר ביום בחינה. בהתאם לכך, המועד יתחיל בבחינות במקצועות המדעיים בהם מספר הנבחנים היחסי בכל מוסד, הוא קטן. בהמשך, הבחינות במתמטיקה ובאנגלית נפרסו כל אחת על פני 3 ימים בשבוע (מספר שאלונים בכל יום בחינה), וזאת כאמור, כדי לאפשר ריווח של מספר התלמידים במוסד ליום בחינה. בנוסף, ההפסקה בין שאלון לשאלון תהיה ארוכה מהרגיל כדי לאפשר עזיבת התלמידים שנבחנו במופע הראשון את בית הספר, טרם הגעתם של התלמידים אשר נבחנו במופע השני. מועד הבחינות חולק ל- 5 אשכולות:

- ✓ מדעים (כימיה, ביולוגיה, פיזיקה ומדעי המחשב)
- ✓ מתמטיקה
- ✓ אנגלית
- ✓ הומניסטיקה
- ✓ שפת אם.

א. מדעים:

תלמידים אשר משויכים לאחת מהמגמות המדעיות שלהלן **ותוכננו להיבחן בהן במועד זה**, יבחנו כמתוכנן. אם תלמיד משויך ליותר ממגמה מדעית אחת ותוכנן להיבחן בשתייהן בבחינה החיצונית במועד זה, בית הספר יבחר בעבורו את המקצוע בו יבחן בבחינה החיצונית. במקצוע הנותר, ידווח על ידי בית הספר **ציון שנתני**. במקרים אלו, על בית הספר להציג אישור של הפיקוח על הוראת המקצוע, על אישור לפתיחת מגמה והשתייכותו של התלמיד למגמה האמורה.

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

אגף בכיר בחינות

כלל התלמידים אשר משויכים למגמות אלו והיו מתוכננים להיבחן בבחינת **המעבדה**, בית הספר ידווח ציון שנתי עבור מרכיב זה (לא יתקיימו בחינות מעבדה).

ב. מתמטיקה:

כלל התלמידים ייגשו לבחינות החיצוניות במתמטיקה, בהתאם לתכנית ההיבחנות שלהם. אם הם נדרשים להיבחן בשני שאלונים חיצוניים במועד, יבחנו בשניהם בבחינה חיצונית.

ג. אנגלית:

כלל התלמידים ייגשו לבחינות החיצוניות באנגלית, בהתאם לתכנית ההיבחנות שלהם. אם הם נדרשים להיבחן בשני שאלונים חיצוניים במועד, יבחנו בשניהם. לא יתקיימו במועד זה בחינות בעל-פה "אוטור" (שאלון 16587). תלמידים שתוכננו להיבחן במועד זה במרכיב הבחינה בע"פ, בית הספר ידווח עבורם ציון פנימי עבור מרכיב זה. לתלמידים המעוניינים לשפר את הישגיהם תינתן אפשרות בעתיד. בהמשך יצאו הנחיות בנושא באשר לאופן ומועד ההבחנות.

ד. הומניסטיקה:

במקצועת ההומניסטים נכללים המקצועות שלהלן:

למגזר הכללי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך, ספרות

למגזר הדתי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך (ברמת 3 ו 3 מתוך 5 יח"ל), תושבע"פ / תלמוד

למגזר החרדי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך ויהדות / תושבע"פ

למגזר הערבי/דרוזי: אזרחות, היסטוריה, עברית לערבים / לדרוזים.

הבחינות באשכול זה, יתקיימו ברמות **הבסיס** בלבד.

בית הספר יבחר עבור התלמידים מקצוע אחד מבין המקצועות ההומניסטיים **שתוכננו עבורם להיבחנות במועד זה**, בו התלמיד יבחן בבחינה החיצונית. במקצועות הנותרים בית הספר ידווח עבור התלמיד ציון שנתי. הבחירה היא עבור שכבה או כיתה, **ואינה פרטנית** ותתבצע על ידי בית הספר על בסיס שיקולים פדגוגיים מקצועיים.

לדוגמא: כיתה שהיתה אמורה להיבחן במועד זה במרכיב ה-70% בהיסטוריה ובספרות, בית הספר יבחר עבורה באיזו בחינה תיבחן בבחינת הברגרות החיצונית ובאיזה מקצוע ידווח עבורה ציון שנתי. כיתה המסיימת את הגשת ההערכה במסגרת **תכנית תמ"ר, חלוצי הערכה וכד'** בהן מדווח ציון על ידי בית הספר, נחשבות אף הן לעניין זה, כהיבחנות חיצוניות. כך גם עבודת גמר צמודה שעשה התלמיד עם מנחה מהאקדמיה.

תלמיד שתוכננה עבורו בחינה הומניסטית אחת למועד זה, יבחן בה בבחינה חיצונית.

חשוב להבהיר, תלמיד שתוכננה עבורו בחינה הומניסטית אחת או יותר, יבחן לפחות בבחינה חיצונית אחת, ללא קשר למספר הבחינות ההומניסטיות בהן נבחן במועדים קודמים.

ביתר מקצועות החובה ההומניסטיים אשר אינם מוזכרים לעיל, כדוגמת מורשות במגזר הערבי, ספרות ממ"ד וכד', ידווח בית הספר עבור התלמידים אשר היו אמורים להיבחן במקצועות אלו במועד זה, ציון שנתי שישוקלל עם מרכיבים נוספים לציון סופי.

ה. שפת אם:

כלל התלמידים ייגשו לבחינה בשפת אם, בהתאם לתכנית ההיבחנות שלהם (עברית ליהודים וערבית לערבים ולדרוזים). בערבית לערבים ולדרוזים, אם תוכנו לגשת לשני השאלונים, יבחנו בשניהם.

2. מועד ב':

בתום המועד, נאפשר כבכל שנה מועד נוסף באנגלית ובמתמטיקה. בשל לוחות הזמנים הצפופים, איננו מתחייבים כי יפורסמו ציוני מועד קיץ לפני מועד ב'. אנו נעשה את מירב המאמצים לאפשר לתלמידים בחירה מושכלת אם לגשת למועד הנוסף אם לאו, אך כאמור, איננו יכולים להתחייב לכך.

3. בחירת המקצוע בו יבחנו התלמידים בבחינה החיצונית:

בחירת המקצוע בו יבחנו התלמידים בבחינה החיצונית, תתבצע על ידי בית הספר ולא על ידי התלמיד. הבחירה תתבצע עבור שכבה או כיתה, בהתאם לשיקולים הפדגוגיים של הצוות המקצועי. תלמיד אשר יעדיף לגשת לבחינה החיצונית משום שאינו מעוניין בציון הפנימי שיוגש עבורו, רשאי לעשות זאת. במקרה זה, הוא יבחן בשתי בחינות חיצוניות באשכול. שיוכי התלמידים למקצועות השונים ובכלל זה הזמנת השאלונים, מצויים בידי המשרד.

חשוב להבהיר, על מנת שלא נספק עבורכם כמות מיותרת של שאלונים, כל בית ספר ידרש לבחור עבור כל שכבה מהו המקצוע ההומניסטי בו התלמידים יבחנו בבחינה החיצונית. במקצוע זה, בית הספר יקבל את השאלונים בהתאם להזמנת השאלונים שביצע עבור המועד וכפי שנקלטה במערכת המשרד עד לתאריך 21.2.2020. אם בית ספר מעוניין עבור כיתה מסוימת בהיבחנות במקצוע אחר מזה שנבחר עבור כלל השכבה, בית הספר יקבל את השאלון באמצעות מערכת הודעות מטה בחינות.

את הבחירה יש לבצע באמצעות מערכת המנב"סנט, החל מתאריך 19/4/2020 ועד לתאריך 24/4/2020.

4. בחינות ההגבר:

כלל מקצועות ההגבר אליהם משויכים התלמידים, לא יתקיימו במועד זה, למעט ארבעת המקצועות המדעיים שהוזכרו לעיל. תלמידים אשר היו אמורים להיבחן בבחינה החיצונית במקצועות אלו, **במועד זה**, ידווח עבורם ציון שנתי, ובכלל זה, בחינות ההתמחות בחינוך הטכנולוגי, בחינות מעשיות בחינוך העיוני, וכיו"ב, ובלבד ששויכו במועד לשאלונים אלו והוזמן עבורם שאלון. תלמידים אשר למדו מקצוע הגבר כלשהו באופן עצמאי ושלא במסגרת בית הספר (כדוגמת רוסית, צרפתית וכיו"ב), יבחנו במקצועות אלו בהמשך.

באשר לרסיטלים או מגמות על אזורים, הגוף המלמד ידווח לבית הספר את הציון הפנימי, וזה יעבירו למשרד בהתאם להנחיות שימסרו בנושא.

5. היבחנות לצורך שיפור הציון / השלמה:

א. שיפור הציון / השלמה – ללא שינוי ציון שנתי ממועד קודם:

תלמידים אשר מעוניינים לשפר הישגיהם ממועדים קודמים בבחינות החיצוניות המתקיימות במועד זה או להשלים בחינה בה לא נבחנו במועד קודם, יבחנו בבחינה החיצונית, זאת בנוסף לבחינה החיצונית בה הם אמורים להיבחן עם יתר כיתתם. לדוגמא: לתלמיד שבכתב י"ב תוכננה למועד קיץ היבחנות בספרות ובתנ"ך. בית הספר החליט עבור השכבה/כיתה שהבחינה החיצונית בה יבחנו היא ספרות. בנוסף, התלמיד מעוניין לשפר את הציון בהיסטוריה ממועד קודם. תלמיד זה יבחן בבחינה חיצונית בספרות ויוכל להיבחן גם בהיסטוריה.

ב. שיפור הציון באמצעות קורס לשינוי הציון השנתי ממועד קודם:

תלמידים שנבחנו בעבר (מועד קיץ 2019 ואחוריה), באחד מהמקצועות ההומניסטיים באשכול ובעקבות הישגיהם בית הספר העניק להם קורס בן 60 שעות אשר אושר על ידי הפיקוח, בשונה מהאמור בסעיף 5א', יוכלו לדווח עבור התלמיד במקצוע זה, ציון פנימי כחלופה להיבחנות החיצוניות (ובלבד שהתלמיד נבחן בבחינה חיצונית אחת לפחות באשכול ההומניסטי במועד קיץ תש"פ-2020).

תלמידים שנבחנו במועד חורף תש"פ (2020), באחד מהמקצועות ההומניסטיים באשכול ובעקבות הישגיהם בית הספר מבקש להעניק להם קורס בן 60 שעות אשר יאושר על ידי הפיקוח, יוכלו לדווח עבור התלמיד במקצוע זה, ציון פנימי כחלופה להיבחנות החיצוניות (ובלבד שהתלמיד נבחן בבחינה חיצונית אחת לפחות באשכול ההומניסטי במועד קיץ תש"פ-2020). במקרה זה, הציון יוכל להיות גבוה ב-15 נקודות מקסימום, מהציון השנתי שדווח במועד חורף תש"פ (2020).

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

אגף בכיר בחינוך

ככלל, יתאפשר דיווח ציון פנימי בעקבות שיפור ציון שנתי **במקצוע אחד בלבד**. במידה ותלמיד מעוניין לשפר ציון נוסף, עליו לגשת לבחינה החיצונית.

בשני המקרים שצוינו לעיל, על בית הספר יהיה להמציא אישורים לצורך דיווח הציון החדש, לדוגמה אישור מטעם הפיקוח על קיומו של הקורס והשתתפותו של התלמיד בו. נוהל אישור קורסים יפורסם בהמשך. חשוב להבהיר, במקרה של שיפור ציון שנתי, יתאפשר דיווח ציון פנימי כחלופה להיבחנות חיצוניות, ובלבד שהתלמיד נבחן בבחינה חיצונית אחת לפחות באשכול. אם התלמיד אינו אמור להיבחן בבחינה הומניסטית חיצונית אחת עם יתר השכבה, הוא יבחן בבחינה חיצונית במקצוע אותו הוא מעוניין לשפר / להשלים.

תלמידים אשר מעוניינים להשלים או לשפר את הישגיהם בבחינות ההגבר שאינן מתקיימות במועד זה, יוכלו להשלימן ולהיבחן בהן במסגרת מועד מיוחד שהאגף יקיים בהמשך לטובת נבחני המשנה. פרטים אודות מועד זה ימסרו בהמשך.

6. בתי ספר ללא הכרה בציונים שנתיים:

בתי ספר ללא הכרה בציונים שנתיים יוכלו באופן חריג, **למועד זה בלבד**, לדווח ציון פנימי כחלופה לבגרות חיצונית (בהתאם לבחירת בית הספר). החרגה זו **אינה חלה** על הציונים השנתיים המדווחים בצמוד להיבחנות החיצונית ולמרכיב ההערכה החלופית. בתי הספר הללו יקבלו הנחיות ייעודיות מהאגף לחינוך על יסודי.

7. נבחני משנה בוגרים:

נבחני המשנה הבוגרים יבחנו בבחינות החיצוניות המוצעות. בהמשך, בהתאם למצב ולהנחיות משרד הבריאות, נקיים מועד מיוחד שיכלול את בחינות ההגבר השונות, לטובת נבחני המשנה ומשפרי הציון. כמו כן, החל מיום ראשון, כ"ה בניסן תש"ף, 19/4/2020, תפתח המערכת להרשמת נבחני משנה בוגרים, שלא בוצעה עבורם הרשמה במועד. ניתן יהיה לבצע עבורם רישום למקצועות בהם מתקיימת היבחנות במועד זה. כאמור, באשר למקצועות ההגבר הנוספים, נשלח עדכון בהמשך.

8. הזמנת משגיחים:

לאחר שכל בית ספר יבצע את בחירת המקצועות בהם תתבצע היבחנות חיצונית, אגף הבחינות יעביר לחברות ההשגחה את הזמנת השאלונים שבוצעה על ידי כל מוסד לצורך היערכות ראשונית. בהמשך (בתחילת חודש מאי), חברות ההשגחה יצרו עמכם קשר על מנת לדייק את ההזמנה ולהתאימה להנחיות משרד הבריאות המעודכנות.

9. דיווח התאמות:

ההתאמות במועד זה לתלמידים לקויי למידה יתקיימו באותה המתכונת בה הן מתקיימות בכל מועד. בנוסף, הארכנו את מועד סיום דיווח ההתאמות למועד זה עד לתאריך 1/6/2020.

10. דיווח ציונים:

ציוני הערכות חלופיות, ציונים פנימיים בהשכלה כללית, מבוא למדעים, חני"ג ומעורבות חברתית לתלמידי י"ב, יש לדווח עד לתאריך 23/7/2020.

כידוע, הזמנת השאלונים הסתיימה ב- 21.2.2020. המידע אודות הזמנת השאלונים וכן שיוך התלמידים לקבוצות לימוד מצוי ברשות המשרד. לפיכך, לא יתאפשר דיווח ציון פנימי לתלמיד שלא שויך לקבוצת לימוד ולא הוזמן עבורו שאלון בהזמנת השאלונים המקורית. קרי, יתאפשר דיווח ציון פנימי אך ורק לתלמידים שהבחינה היוותה חלק מתכנית היבחנות שלהם למועד זה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות

בתום המועד ישוקף למוסד עבור כל תלמיד מהם המקצועות בהם בית הספר רשאי לדווח עבורו ציון פנימי. הנתונים יתבססו כאמור, על שיוך התלמיד לשאלונים ולקבוצת לימוד בשלב מוקדם יותר של השנה וכן על ההיבחנות החיצוניות שביצע בפועל במועד קיץ תש"פ (2020).

בהמשך נאפשר לשייך תלמידים נוספים למקצועות אנגלית, מתמטיקה ושפת אם (עברית ליהודים וערבית לערבים ולדרוזים) וכן לשאלוני הערכה חלופית ופנימית (השכלה כללית, מבוא למדעים וכד'). **לא יתאפשרו שיוכים של תלמידים נוספים ליתר המקצועות ולא תתקבלנה פניות חריגות בעניין זה לצורך דיווח ציון פנימי כחלופה להיבחנות חיצוניות.**

אנו מאחלים לתלמידים ולצוותי ההוראה מועד קל ומוצלח.
אנו עומדים לרשותכם ונשתדל לתת מענה לכל שאלה / בעיה שתתעורר.

**בברכת בריאות שלמה לכולם,
בכבוד רב,**

**דויד גל
מנהל אגף בכיר בחינות**

העתק:

ד"ר שוש נחום - מנהלת המנהל הפדגוגי
ד"ר עופר רימון – מנהל מנהל תקשוב, מערכות מידע וטכנולוגיה
ד"ר מירי שליסל – יו"ר המזכירות הפדגוגית
מנהלי מחוזות
גב' דסי בארי – מנהלת אגף א' לחינוך על יסודי
גב' חיה מאור – סגנית מנהל אגף הבחינות
גב' דליה פניג – סגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית
ד"ר אהרון שחר – מנהל אגף מדע וטכנולוגיה
מנהלי אגפים – מזכירות פדגוגית
אגף הבחינות